

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרנניים
מועד הבחינה: קיץ תשס"ז, 2007
מספר השאלון: 220,022105

היסטוריה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – (10×3) – 30 נקודות

פרק שני – (25×1) + (10×2) – 45 נקודות

פרק שלישי – (25×1) – 25 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על השאלות, על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.

(2) קרא את השאלות בעיון, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

שים לב:
שאלות הבחינה מתחילות בעמוד 3.

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הצג שתי פעולות שנקט הרצל בתחומים שונים, כדי לקדם את תפיסתו הציונית.
2. הצג את דרכי הסיוע של הברון רוטשילד למושבות בראשית דרכן.
3. מה הייתה המטרה בהקמת ארגון "השומר", וכיצד פעל הארגון כדי לקדם את מטרתו?
4. הסבר נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין התנועה הציונית לבין תנועות לאומיות באירופה.
5. מה הייתה המטרה של הנשיא וילסון בחיבור "14 הנקודות"? ציין שני סעיפים ממסמך זה.

**פרק שני – בניין הבית הלאומי היהודי בארץ-ישראל
והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם**
(45 נקודות)

**בפרק זה עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:
אפשרות א' (בעמודים 4-5) או אפשרות ב' (בעמודים 6-7).
שים לב: יש לענות על שאלות מאפשרות אחת בלבד.**

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7), ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

6. בניין הבית הלאומי בשנות ה-20

א. הסבר את הגורמים לעליית יהודים לארץ-ישראל בשנות ה-20, ותאר את המאפיינים

של העולים בעשור זה. (15 נקודות)

ב. הצג את תפקידיו של הוועד הלאומי, והסבר מה הקשה עליו לבצע את תפקידיו.

(10 נקודות)

7. מדיניות בריטניה בארץ-ישראל בשנות ה-20

א. הצג שתי פעולות של הרברט סמואל ושתי פעולות של הלורד פלומר, הנציבים

הבריטים בארץ-ישראל, והסבר מה הייתה המטרה של שתיים מהפעולות שהצגת.

(10 נקודות)

ב. הצג את השינוי במדיניות בריטניה בעקבות מאורעות תרפ"ט, כפי שהוא בא לידי

ביטוי ב"ספר הלבן" השני (1930).

הסבר את הנימוקים לשינוי זה, על פי הקטע שלפניך. (15 נקודות)

"בשיטות הנוכחיות של עיבוד האדמה על ידי הערבים, לא נשאר כל עודף של קרקעות, שיהא אפשר להעמידו לרשותם של עולים חדשים לצורכי התיישבות חקלאית. אם עלייתם של היהודים פוגעת לרעה במצב העבודה הכללי, חובתה של הממשלה הממונה להפחית עלייה כזאת או להפסיקה עד שמחוסרי העבודה יהא ביכולתם להשיג עבודה".

(מעובד על פי הספר הלבן (1930), מתוך שי קולת,

הרעיון הציוני והקמת מדינת ישראל, כרך ב', עמ' 109-110)

/המשך בעמוד 5/

שאלות גישור: המשך בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

8. הסבר שתי סיבות לעליית יהודים לארץ-ישראל בשנות ה-30.

9. הסבר שתי סיבות לפרוץ "המרד הערבי" (1936).

10. מה הייתה שיטת ההתיישבות "חומה ומגדל", ומה הייתה מטרתה?

11. הצג את עיקרי תכנית ועדת פיל (1937).

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 12-13), ועל שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 14-17).

שאלות נושא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 12-13 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

12. גישות ביישוב היהודי בנוגע ליחס כלפי הערבים

א. הסבר את העמדה של ז'בוטינסקי בנוגע ליחס הרצוי כלפי הערבים בארץ-ישראל

("קיר הברזל"). (10 נקודות)

ב. הצג את העמדה של בן-גוריון בנוגע ליחס הרצוי כלפי הערבים בארץ-ישראל, והסבר

במה היא שונה מהעמדה של ז'בוטינסקי. (15 נקודות)

13. ועדת פיל 1937 – תגובות ביישוב היהודי

א. בקטע שלפניך מבהיר משה שרת מדוע על התנועה הציונית לתמוך בתכנית ועדת פיל.

קרא את הקטע, והסבר את הנימוקים של שרת. (13 נקודות)

"הבררה אשר לפנינו עכשיו אינה בררה בין שתי טובות, אלא בררה בין שתי רעות. שתי הבררות גרועות הן, שתיהן כרוכות בסבל ובכאב. עלינו לבחור לא בדרך ההתנגדות, אלא בדרך ההתקדמות.

דרך הגשמת הציונות היא דרך הניצול המקסימלי של ההזדמנויות ההיסטוריות.

מה נותנת לנו התכנית? אני טוען שהתיישבות היהודים בארץ-ישראל אינה תלויה בגודל השטח בלבד, אלא במים, בקרבה לחוף הים, באפשרות של התיישבות צפופה, תחבורה מפותחת וסיכויים תעשייתיים".

(מעובד על פי נאום של משה שרת בקונגרס הציוני ה-20, 1937)

ב. הצג שלושה נימוקים של השוללים את תכנית החלוקה. (12 נקודות)

שאלות מבוא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 14-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).

14. הצג שלוש התחייבויות של בריטניה בטופס המנדט:

שתיים לאוכלוסייה היהודית בארץ ואחת לאוכלוסייה הלא-יהודית.

15. הצג את המאפיינים של מושב עובדים אנ של קיבוץ.

16. מה הייתה המטרה בהקמת "ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל"?

ציין שני תחומים שבהם היא פעלה.

17. הצג שני גורמים למאורעות תרפ"א (1921).

(שים לב: פרק שלישי בעמוד הבא.)

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן שתי מלחמות העולם

(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

18. תמורות בחיי היהודים בארצות האסלאם

א. קרא את הקטע שלפניך, מתוך מכתב של קבוצת יהודים מתוניסיה אל הרב הראשי בצרפת, וענה על השאלה שאחריו.

"כבוד הרב הראשי, הרעיון המנחה את ההוראה במוסדות כ"ח בתוניסיה, כמו גם בכל מקום אחר, הוא התבוללות החברה היהודית. כ"ח עושה כמיטב יכולתה כדי לצרפת את האוכלוסייה הזאת. הנטייה השלטת הזאת מאפיינת את החינוך שכי"ח נותנת לנוער היהודי. בבית הספר של כ"ח מלמדים את הלשון הצרפתית, את הספרות הצרפתית, את ההיסטוריה והגאוגרפיה של צרפת, ובאותה עת דוחקים למקום אחרון את הנושאים היהודיים".

(מעובד על פי שי' אטינגר, (עורך), **תולדות היהודים בארצות האסלאם**, חלק שני, מרכז זלמן שזר, תשמ"ו, עמ' 238)

הסבר את הביקורת בקטע בנוגע להשפעה של כ"ח על החברה היהודית.

(10 נקודות)

ב. הצג את השינוי שחל במעמד החוקי-משפטי של היהודים בארצות האסלאם בעקבות חדירת השלטון הקולוניאלי.

הסבר את ההשפעה של שינוי זה על היהודים בתחומי החברה והכלכלה, בארץ שעליה למדת. (15 נקודות)

19. השלטון הקולוניאלי והיחס אל היהודים בשנות ה-30

א. הסבר את המדיניות הקולוניאלית של צרפת בארצות צפון אפריקה. (12 נקודות)

ב. בשנות ה-30 התחיל שינוי לרעה ביחס של החברה הקולוניאלית והחברה המוסלמית אל היהודים בארצות האסלאם.

הסבר את הסיבות לשינוי זה. (13 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך